

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

✦ Božidar Raič.

Velika in britka izguba zadela je Slovence. Naš neustrašeni, neumrljivi zagovornik, deželni in državni poslanec, č. g. **Božidar Raič**, izdihnil je dne 6. t. m. zjutraj ob 7. uri svojo blago dušo v Ljubljani.

Iz Dunaja v Ljubljano pripeljal je že bolnega njegov stričnik profesor Raič, pri katerem je bil oskrbovan z največjo postrežnostjo. Zdravje se mu je po malem začelo popravljati, toda v poslednjih dnevih se je spet pohujšalo. Hodil je vsako jutro sprehajati se po bližnjem drevoredu v družbi g. profesorja.

Tudi ta dan še je ustal ob 1/6 zjutraj in se začel opravljati. Pa prihajalo mu je slabo in spet se vleče, reče, da se mu moti po glavi. Ker mu slabost ni odlegla, pošljejo po zdravnika in ob enem k očetom frančiškanom po g. župnika, ki je še prišel ob pravem času, da je molil pri umirajočem molitve za umirajoče. Previden s sv. zakramenti bil je ranjki že poprej. Ob 7. uri ponehal je dihati in mirno v Bogu zaspal v 60. letu svoje dobe. Žalostna vest o smrti Raičevi raznesla se je hitro po Ljubljani in povsod slišalo se je globoko obžalovanje o prerani smrti narodnega boritelja. Na hiši Matice slovenske razobesila se je črna zastava.

Pogreb je bil v torek, veličasten, tak, kakor si ga je zaslužil naš Božidar po izrednem in požrtvovalnem delovanju za svoj ljubljeni slovenski narod!

Naj mu bode zemljica lahka!

Na razkrižju.

Letos se obnavlja zveza med avstrijsko in ogersko skupino dežel. Ona trpi skozi deset let, pripravlja se po razpravah avstrijske in ogerske vlade, dožene pa se po drž. zborih obeh skupin in svitli cesar vzprejmó jo potem, ko se je na obeh straneh odobrila do zadnje pike.

Z njih podpisom dobi veljavo cesarske postave. Vidi pa se iz tega lahko, kje da leži vsa moč — v vladah in torej v dogovorih obeh ministerstev. Kar sta določili ministerstvi, avstrijsko in ogersko, to h koncu odloči, vse drugo ima le toliko pomena, da računi oboje ministerstvo uže naprej, s čem da sme ali pa ne sme stopiti pred svoj državni zbor. Ko bi namreč

ta njih določbe zavrgel ali pa izdatno izpremenil, vprašanje je veliko, kaj bi na to od druge strani rekli. Da bi se z lepa na tej strani ne udali, to je gotovo in zveza se mora, naj velja, kar rado, obnoviti.

Vsled tega pa je tudi načrt za novo zvezo že vselej tak, da se ne more v njem še v resnici kaj izdatnega preurediti. To bi bilo še samo tačas mogoče, ko bi na kateri strani ne imelo ministerstvo več zaupanja v drž. zboru. Ako pa je to, potem mora iti ali že drž. zbor ali pa ministerstvo. Druge pomoči ni v takem položaju.

Kedar hodi ministerstvo svoja pota in se ne ozira na želje večine v drž. zboru ter še

morebiti njeguje manjšino, tedaj pride lahko v tako stisko. Manjšina namreč le preži na to, da izpodbije ministerstvu stol in naravno je, da se večina nič ne podvzuje, naj ga ujame ter postavi še prej na noge, kakor so gg. ministri padli z njega.

In prav tako stoji ali je bila vsaj podoba da bi avstrijsko ministerstvo stalo, to pa posebno vpricho nove zveze. Večina drž. zboru ni z njim zadovoljna, kajti ono ima eno, desno oko svoje zmerom na manjšini. Tej ne stori, za Boga, ničesar, kar bi jo — v resnici in po pravici — žalilo ali ona ga vse eno ne mara, besno ga pobija in napada ga celo v rečéh, v katerih je prav njej na ljubo kaj ukrenilo.

Ali ti možje so v drž. zboru manjšina, sami torej ne morejo doseči ničesar; ako se jim ne ugodí, da dobé kaj poslancev iz večine na svojo stran, tedaj še ostane vse njih govorjenje to, kar se pravi prazna slama. Pri sedanjih obravnavah pa ima liberalna manjšina srečo, kajti dogovor ministerstev gledé carine na petrolej ugaja madjarski zvijači, oškoduje pa tostransko skupino in še v prvi vrsti poljske kraje, kjer se ga največ koplje.

Carine se plačuje doslej za olje, ki se pripelje že čisto iz tuje države, 12 gld., za olje, ki je že nekaj čisto 2 gld. 50 kr., in za olje, ki je še do cela surovo, samo 1 gld. 37 kr. To bi bilo prav, naj bi ne bilo madjarske zvijače. Le-ti so si uvažanje olja tako uravnali, da dobé že čisto, le osmoljeno olje, pa plačajo carino od njega, kakor bi še bilo popolnem surovo, golih 1 gld. in 37 kr. To olje izčistí potlej v Reki ali v Budi celo na lehkem, vzemó si od njega 6 gld. 50 kr. davka ter preplavijo z njim naše kraje.

Tako trpimo mi škode za 1 milijon, Madjari pa pridobé kaka 2 milijona. To je seveda krivica in je treba jo odpraviti. Kakor ste se vladi dogovorili, plačevali bi odslej ne 1 gld. 37 kr., ampak 1 gld. 42 kr. Očividno je, da se s tem ne odpravi krivica. To uvidéva vsak otrok in liberalni manjšini v drž. zboru, čije možje so bili zadnjo, toliko krivično zvezo skovali, vidi se sedaj umestno, da porabi to, naj pade ali ministerstvo ali pa vsaj razpade doslej trdna zveza desnice v drž. zboru.

Prof. Suess namreč predlaga v dotičnem odseku, naj velja za naprej carina za čisto olje 12 gld., za vse ostalo pa 11 gld. 25 kr. Predlog je trd, a na oko ni krivičen, poljski poslanci, katerih volilci so imeli doslej v prvi vrsti škodo, ne morejo iti mimo njega, ako jim je mar za koristi njih volilcev in ostala desnica ne sme jih pustiti v tem na cedilu. Po drugi strani pa je jasno, da Madjari ne pusté z lepa dobička, ki so ga imeli doslej. Nasledek ne more torej biti drug, kakor da ali gre naše

ministerstvo ali pa da slovo drž. zboru in levici razcvetó rožice na novo.

Upala je to levica in malo, pa bi ji bilo steklo. A sedaj ji je to upanje že po vodi splavalo, kajti v carinskem odseku, ki razpravlja to vprašanje, so že prof. Suessov predlog zavrgli, a sprejeli so drug, poljski predlog, da se poviša carina za surovo olje na 2 gld. v zlatu. Ministerstvo naznanja, da se strinja z njim in pravi se, da ga še nazadnje vzprejme tudi ogerško ministerstvo. Ako se izgodi to v resnici, smo pa sedaj že srečno z razkrižja in na prejšnji poti, po kateri še zmerom upa naše ministerstvo, da pride, z roko v roci s sedanjo večino drž. zboru, kedaj do sprave avstrijskih ljudstev.

Dopisi.

Z Gore poleg Ptuja, dne 1. junija 1886. (Slovenščina pa okr. zastop.) Občina Gora poleg Ptuja in vse sosednje občine pogrešajo že več let zdravnika. Bolezni ne mirujejo, ampak vedno nadlegujejo človeški rod. Zadnja leta zgodilo se je večkrat, da se je pojedina bolezen epidemično prikazala, n. pr. davica pri deci, legar itd. Ker ni bilo zdravnika pri rokah, morila je vselej hudo. Občina Gora in druge prosile so tedaj pri okrajnem zastopu Ptujskem, da jim skuša s tem privabiti zdravnika, da mu obljubi letno podporo v denarjih iz okrajne kase. Ko se je stvar obravnavala v okrajnem zastopu Ptujskem, potegnili so se vsi Slovenci za občino Goro in druge ter so njih prošnjo podpirali vsestransko. Gospodje Ptujčani, ki nosijo tretje leto zvonec v okrajnem zastopu, se niso mogli več braniti ter so se slednjič vdali prošnji. Razpisali so službo zdravnika na Gori in obljubili na leto 500 gld. plače iz okrajne blagajnice. Toda, glejte, kako so spet stvar zavili, ker potrebujejo čisto slovenske občine zdravnika! Naravno in edino pametno bi bilo, ko bi se bilo reklo, da službo tisti dobi, ki more s spričevali dokazati, da zna do dobrega slovenski. To se gospodom Ptujčanom ni zdelo potrebno in v natečaju pravijo, da je želeli, da zna oni zdravnik, ki bi hotel priti na Goro, slovenski. Vprašamo pa resno: Kako morejo gospodje to opravičiti? Ali jim ni znano, da slovenske občine potrebujejo in prosijo zdravnika? Ali mislijo, da se bo ljudstvo zaradi novega zdravnika, kar naenkrat nemški učilo, da bodo postali vsi Nemci, samo da se bodo v boleznih mogli z zdravnikom sporazumeti? Ali bode Ptujška nemška gospoda plačevala zdravnika iz svojega žepa? Zakaj pa je potem plačo obljubila iz okrajne in ne iz mestne blagajnice?

V Ptujskem okraju prebiva nad 50 jezer Slovencev in niti ne eno dobro jezero Nemcev,